

8. MELLÉKLET

ALAPANYAGOK ÉS CSOMAGOLÓANYAGOK MINTAVÉTELEZÉSE

Alapelvek

A mintavételezés az a fontos művelet, amelynek folyamán a gyártási tételeknek csak egy kis töredékét emelik ki. Ha a vizsgálatokat nem olyan mintákon végzik, amelyek az egész gyártástételt képviselik, nem lehet az egészre vonatkozóan érvényes következtetéseket levonni. Ezért a mintavételezés a Minőségbiztosítási rendszer lényeges eleme.

Megjegyzés

A jelen Iránymutatás 6. Fejezetében a 6.11.-6.14. pontok foglalkoznak a mintavételezéssel. Ez a melléklet csak további útmutatást ad az alapanyagok és a csomagolóanyagok mintavételezésével kapcsolatban.

Személyzet

1. A helyes mintavételezésre vonatkozó ismeretek elsajátítása érdekében a mintavételben részt vevő személyeknek kezdeti és további rendszeres oktatásban kell részesülniük. Ennek az oktatásnak megálla kell foglalnia:
  - a mintavételi terveket,
  - az írott mintavételi eljárásokat,
  - a mintavételezési módszereket és berendezéseket,
  - a keresztszennyeződési kockázatokat,
  - az instabil és/vagy a steril anyagokra vonatkozó óvintézkedéseket,
  - az anyagok, tárolók és címkék vizuális megjelenésének a megfigyelésének fontosságát,
  - minden váratlan vagy szokatlan körülmény feljegyzésének fontosságát.

Alapanyagok

2. Általában az alapanyagok teljes gyártási tétele csak akkor tekinthető azonosnak, ha minden egyes tárolóból mintát vesznek, és mindegyiket megvizsgálják azonosságra. Csak abban az esetben engedhető meg, hogy a tárolóknak csupán egy részéből vegyenek mintát, ha validált eljárással biztosítani tudják, hogy az alapanyagok egyetlen tartalya sincs hibásan címkézve.
3. E validálás során a következő szempontokat kell figyelembe venni:
  - a gyártó és a beszállító megbízhatóságát és a Gyógyszeriparra vonatkozó GMP követelményekben való jártasságát,
  - az alapanyag-gyártó Minőségbiztosítási rendszerét,
  - azokat a körülményeket, amelyek között az alapanyagokat gyártják és ellenőrzik,
  - az alapanyagok és a belőle készítendő gyógyszerek természetét.

Csak mindezek tisztázása után adható felmentés az alapanyagok minden beérkező tárolójának megmintázása alól, azonban a validálás csak akkor fogadható el, ha:

- az alapanyag olyan gyárból vagy üzemből származik, ahol csak egyetlen terméket gyártanak;
- ha az alapanyag egyenesen a gyártótól vagy a gyártó által lepecsételt tárolóban érkezik, és ha a

gyártó évekre visszamenő megbízhatóságát vagy a vásárló vezetésével rendszeresen végzett a gyártó Minőségbiztosítási rendszerére irányuló – audit vagy egy független akkreditáló testület bizonyítja.

Kevésbé valószínű, hogy az eljárást megfelelően lehet validálni ha:

- ha az alapanyagot olyan közvetítőtől vagy ügynöktől veszik, ahol a gyártás eredete ismeretlen vagy a gyártót nem ellenőrizték audittal;
  - ha az alapanyagot parenterális készítményekhez kívánják felhasználni.
4. Az alapanyagok gyártási tételeinek a minőségét reprezentatív minta vételével, és annak vizsgálatával lehet megállapítani. Erre a célra az azonosságvizsgálatra vett mintákat is fel lehet használni. A reprezentatív minták elkészítéséhez szükséges mintaszámot statisztikai alapon kell megállapítani, és a mintavételi tervben ezt a számot elő kell írni. Meg kell határozni azoknak az egyedi mintáknak a számát is, amelyeknek a keveréke alkotja az összetett mintát. Ehhez figyelembe kell venni az anyag tulajdonságait, a keverékminta homogenitását, és azt is, hogy a beszállítót mennyire ismerik.

Csomagolóanyagok

5. A csomagolóanyagok mintavételi tervének elkészítésekor legalább az alábbiakat figyelembe kell venni: az anyag beérkezett mennyiségét, a megkívánt minőséget, az anyag fajtáját (például elsődleges csomagolóanyagok, nyomtatott csomagolóanyagok vagy nyomtatott elsődleges csomagolóanyagok), az előállítási módszereket és a csomagolóanyag-gyártó Minőségbiztosítási rendszerének auditokra alapított ismeretét. A minták számát statisztikai alapon kell meghatározni, és mintavételi tervben kell előírni.